"De Wekker", maart 1948, 2e jaargang, nummer 1.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

2e Jaargang - Maart 1948 - No. 1

WERKPLAATS EN KANTOOR — WETENSCHAP EN KUNST

"DE WEKKER"

MAANDBLAD VAN DE VERENIGING VAN R.D.M.- EN N.W.-PERSONEEL "WEK"

Adres voor mededelingen aan de Redactie: F. MULDERS, Courzandseweg 35, Rotterdam-W.

PASEN

Waarde lezer of lezeres. Kennen doen we elkaar wel helemaal niet, maar dat mag ons niet beletten om samen een ogenblik te praten over de betekenis van Pasen.
Misschien is het wel goed, dat we elkaar volslagen onbekend zijn. Dat maakt het praten nog dez te gemakkelijker. Maar ter zake. We zouden het hebben over Pasen. Over de betekenis daarvan.
Want, dat zult U toch hoogstwaarschijnlijk wel met me eens zijn, Pasen betekent méér, dan alleen maar enkele dagen vacantie of: een teken, dat de Lente weer in het land is. En om dit meerdere is het ons nu net te doen!
Ik zou er U dan allereerst op attent willen maken, dat Pasen een **feest** is: Beter dan van Pasen kunnen we daarom geloof ik ook spreken van **Paasfeest**. Wat een feest inhoudt, weten we allemaal wel. Als ik goed zie, komen er twee dingen aan te pas. Allereerst de herdenking van een bepaald feit uit de historie. En ten tweede in verband daarmede, vreugde.
Zo ook hier. Het feit, dat met Paasfeest herdacht wordt, is de opstanding van Christus. En wanneer we dit weten te waarderen gaat er een onuitsprekelijke vreugde mede gepaard.
Wanneer we dit weten te waarderen. Ja, daar komt het nu net op aan, of liever gezegd: daar schort 't hem juist. Want, de tegenwoordige wereld heeft er maar zeer matige waardering meer voor. Toch berooft ze zich, dit doende, van iets kostelijks, iets onmisbaars.
Onmisbaar, zegt U? Zeker, ik geloof dit zo te mogen zeggen. Datgene, waar het in het Paasfeest om gaat, hebben we allemaal nodig. U en ik. Daarin staan we gelijk. Dacht U van niet? Och, kijkt U dan eens even om U heen in de wereld. Een mooie vrede, nietwaar? Voelt U zich erg prettig in de huidige situatie? Durft U aan de toekomst denken? Hebt U vrede?
Zeker, ik weet wel, men kan dit alles voor pessimisme aanzien, het verre van zich werpen, en zich over alle narigheid heenzetten met wat vermaak. En wellicht gelukt het tot zekere hoogte. Maar zeg eens eerlijk, is dit nu niet Uzelf wat voor de mal houden? Een lapmiddel is het, U als mens onwaardig. En wanneer we ons aan die lapmiddelen houden, zal de wereld gauw aan haar eind zijn. Dan gaat alles in de chaos onder. Dacht U van niet soms? Denk dan eens even na!
Alles goed en wel, zegt U, maar is er dan een geneesmiddel? Ja, dat is er. En nu komen we ineens weer bij Pasen terecht. Het Paasfeest, ziedaar het afdoende, maar ook het enige geneesmiddel. Hoe dat dan zit? Wel laten we dit aan het slot van ons artikel bekijken.
We hadden het daar net over alle ellende in de wereld, in Uw leven, in Uw hart. Daarvan is er slechts **een oorzaak: de zonde.** Die bederft heel de boel. Zij hangt ook samen met de dood. Zonde en dood, ziedaar twee machten, die alles beheersen. En nu betekent Pasen, dat Jezus Christus, Gods Zoon, opstond uit het graf, ten teken, dat Hij zonde en dood versloeg, voor alle mensen, die in Hem geloven.
Heeft dit **U** ook niet wat te zeggen? Ik hoop het.
Want, dan blijft U niet bij de pakken neerzitten. Dan gaat U Christus zoeken. En Hem vinden. Dacht U van niet? Probeer het dan maar eens. Door te bidden. Dan wordt Uw Pasen goed. Een echt feest. Ja, dat wens ik U allen van harte toe, maar dat kan ook alleen op deze manier: een vrolijk Paasfeest.

EEN MAANDBLAD...: „DE WEKKER" - ONZE WEKKER

Dit Maartnummer, het eerste nummer van onze tweede jaargang gaat hierbij in zee. Wij willen dan ook niet nalaten allen, die in het afgelopen jaar hun medewerking aan ons orgaan hebben verleend hartelijk dank te zeggen.
Spraken we in de allereerste opzet van „een maandblaadje" in Maart 1947 was het Ons Eigen Orgaan en wij mogen nu met voldoening constateren, dat men nu spreekt over „Onze Wekker".
Wij spreken hierbij de wens uit, dat men allerwege het belang van een goed orgaan zal inzien en dat door ons blad er voor een ieder de mogelijkheid is om nader tot elkander te komen.
De heren secretarissen van onze diverse clubs zouden wij willen verzoeken regelmatig hun berichten in te zenden, want door „de Wekker" wordt U gelegenheid geboden niet alleen Uw berichten door te geven, maar ook de onderlinge band met Uw leden te verstevigen.
De taak, die de redactie met enige schroom op zich heeft genomen is in de nu afgelopen jaargang niet eenvoudig geweest. Het was vaak koersen in de mist. Wij probeerden iets en moesten er vaak naar raden, wat onze lezers en lezeressen er van dachten. Men huldigde vaak de mening, „Als U niets hoort, dan is het goed"; alleen op vergaderingen kon men soms een geluid vernemen, dat op critiek leek. Laat ons eerlijk zeggen, we zijn overtuigd wel eens fouten te maken, doch ook hier geldt: „Waar gehakt wordt vallen spaanders". Het is dan ook met het oog op de toekomst en de opbouw van ons orgaan, dat wij ons aanbevolen houden voor Uw goede adviezen. Bovenal moet men zich realiseren, dat onze Wekker een verenigingsorgaan is en dat het allerminst onze bedoeling is om te concurreren met andere organen. In de Wekker moet het leven en streven van onze leden weerspiegeld worden. Wij hebben ons als taak gesteld een positieve pool te zijn ten opzichte van alle problemen d.w.z. gericht op datgene wat wij wèl doen konden, op datgene dat opbouwend werkt.
Aan U de taak om een actief lid van onze W.E.K. te zijn en metterdaad te tonen, dat U meeleeft.
Met nieuwe moed, enthousiasme en vertrouwen sturen we de nieuwe jaargang in zee.

Maart 1948. Redactie W.E.K.

Stoomloodsvaartuig „Arcturus"

Dezer dagen, van 16 tot en met 18 Februari, werden met goed gevolg de proeftochten gehouden van het voor rekening van het Ministerie van Marine, afd. Loodswezen, door De Rotterdamsche Droogdok Mij. op haar werf „Nieuwe Waterweg" te Schiedam, gebouwde stoomloodsvaartuig „Arcturus", ons bouwnummer 254.

Vóór dat dit schip binnenkort in de loodsdienst op en vóór de Schelde de schepen zal beloodsen heeft het reeds een geschiedenis achter de rug. De romp werd n.l. reeds gedurende de bezetting gebouwd. Gedwongen door de Duitsers waren reeds in het begin van 1941 een aantal Nederlandse werven genoodzaakt een groot bouwprogramma tot uitbreiding van de Duitse treilvisvloot uit te voeren. Daarbij zat de gedachte voor, dat na een spoedige, toen nog mogelijk geachte, algehele Duitse overwinning het Duitse volk meer op vis dan op vlees zou zijn aangewezen. Van dit plan, zoals van zovele plannen uit die tijd, kwam niet veel terecht. Het duurde niet lang of de als treilers opgezette en in aanbouw zijnde schepen moesten verbouwd worden, o.a. tot „voorpostenboten", oorlogsvaartuigen dus, die voorzien zouden worden van veel luchtafweergeschut. Slechts enkele schepen van deze grote opzet kwamen gereed, het merendeel, voorzover deze te water waren gelaten, werd tegen het einde van de oorlog in der haast door de bezetters van de werven weggevoerd.

Dit laatste was ook het geval met de romp van het s.s. „Arcturus". Na de bevrijding werd deze echter weer als oorlogsbuit naar onze werf teruggevoerd en aan de afd. Loodswezen van het Min. van Marine toegewezen, teneinde deze romp als loodsvaartuig aan onze werf te Schiedam te doen verbouwen. Dit alles is oorzaak dat er bijna 5 jaren verstreken zijn nadat op 28 Mei 1943 de kiel voor dit vaartuig gelegd werd. 23 December '44 werd de romp, hoewel de bouw daarvan nog niet geheel voltooid was, te water gelaten.

Gezien de grote behoefte aan loodsvaartuigen (onze vooroorlogse vloot van deze schepen ging n.l. bijna geheel verloren) alsmede grote moeilijkheden in de voorziening van de voor de bouw benodigde materialen, achtte het Loodswezen het gunstig direct te kunnen beschikken over een gereedzijnde romp, geschikt om tot loodsvaartuig te worden verbouwd, waartoe in Mei 1946 aan de R.D.M. opdracht werd gegeven.

Dit schip onderscheidt zich van de vóór de oorlog hier te lande gebruikelijke type loodsvaartuigen, door zijn grotere afmetingen, moderne inrichting en uitrusting.

De hoofdafmetingen en technische bijzonderheden zijn als volgt:

Lengte over alles	56.22	meter
Lengte tussen loodlijnen	50.256	meter
Breedte over spanten	9.16	meter
Holte tot aan hoofddek	4.975	meter
Diepgang gemiddeld	ca. 4.—	meter
Bruto inhoud	670	R.T.
Netto inhoud	244	R.T.
Bemanning	22	personen
Loodsen en leerlingloodsen, resp. 24 + 6 =	30	personen
Max. aantal opvarenden, dus	52	personen

Voortstuwingsinrichting, enz.:

Een triple expansie stoommachine met afgewerkte stoomturbine ..... 750 I.P.K.

Een met kolen gestookte drievuurs cylindrische stoomketel.

Een 60 K.W. turbodynamo voor licht en kracht.

Een 40 K.W. nooddieselgenerator.

Vier loodsjollen, waarvan twee met motor.

Een hydraulische kraan aan S.B. en een aan B.B., waarmede zowel de jollen als de motorjollen met bemanning te water en weer aan boord gezet kunnen worden.

Stuurmachine en ankerspil worden eveneens hydraulisch bediend. Het kombuis is voorzien van een electrisch fornuis.

De verblijven en de salon worden kunstmatig geventileerd en door een heetwaterinstallatie centraal verwarmd.

Deze ruimten zijn zeer ruim, geriefelijk en modern ingericht, vooral de grote salon waarin 24 personen gemakkelijk aan tafel kunnen zitten, is zeer smaakvol ingericht.

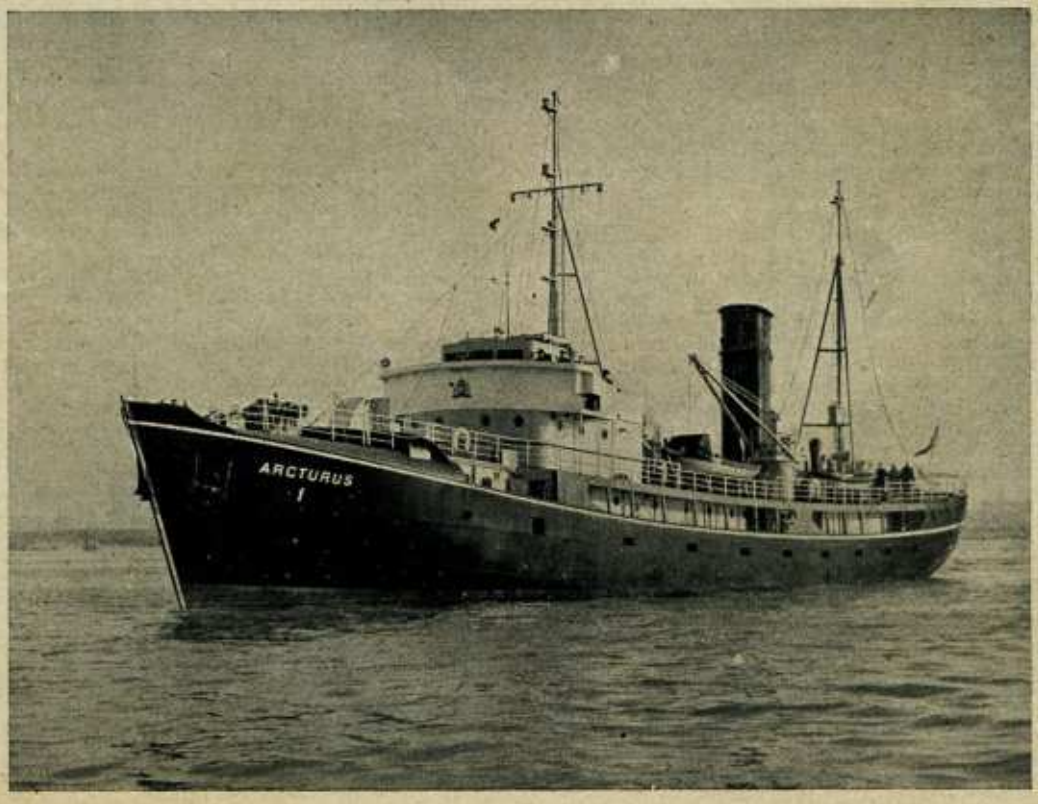

Het toezicht op de bouw werd uitgeoefend door vertegenwoordigers van het bureau Scheepsbouw van het Min. van Marine, alsmede van het Loodswezen.
Schout bij Nacht D. C. M. Hetterschy, Inspecteur-Generaal van het Loodswezen, voorzitter van de proeftochtcommissie, wijdde op de laatste dag van de proeftocht enige woorden van lof aan de bouwers en prees de prettige wijze van samenwerking, die er bestaat tussen hen die met het toezicht op de bouw belast zijn en de bouwers, waardoor mede deze mooie en hoognodige aanwinst voor het Loodswezen tot stand gebracht werd.
Vrijdag 27 Februari '48 vertrok de „Arcturus" van onze werf „Nieuwe Waterweg" te Schiedam naar Vlissingen, teneinde daar de voor Antwerpen en elders bestemde, alsmede de vandaar vertrekkende schepen te beloodsen.
Alhoewel dit interessante bedrijf, dat vroeger werd uitgeoefend door roeijollen tussen de zeilende loodskotter en het zeeschip, tegenwoordig veel verbeterd is, is het bij slecht weer ook heden nog niet zonder gevaar.
Het vereist altijd de nodige vaardigheid om in zware laarzen en met oliegoed aan, van uit de op zee op en neer dobberende motorjol op de buitenboord van het zeeschip hangende en slingerende touwladder te wippen, en omgekeerd, terwijl men er gelijktijdig voor heeft te zorgen dat de jol niet tegen de romp van het zeeschip kapotslaat.
Over enige maanden zal het zusterschip de „Markab", in bouw op dezelfde werf, voor de proeftochten gereed zijn.

J.W.

M.s. „Bakongan"

Als eerste van dit jaar liep Zaterdag 7 Februari 1948 het motorschip „Bakongan", als laatste van de 3 in opdracht van de Nederlandse regering door ons gebouwde en voor de K.P.M. bestemde motorschepen, met goed gevolg te water.
De doopplechtigheid werd verricht door Mejuffrouw A. A. Muller, dochter van het hoofd van de Machinetechnische dienst van de K.P.M. te Amsterdam Dr. Ir. W. J. Muller.
Het ligt in de bedoeling dit schip nog in deze maand (Maart) aan de opdrachtgevers af te leveren.
Berichten met enkele bijzonderheden en foto's betreffende deze serie schepen zijn reeds eerder gepubliceerd in de „Wekkers" No. 5, 7, 8 en 10.

J.W.

HOLLANDS GLORIE

De revue onder bovenstaande titel draaide voor ons op 7, 12 en 19 Februari j.l. resp. in „Courzand" en „Palace" te Rotterdam en „Passage" te Schiedam.
Het ten tonele gebrachte hier uitvoerig te releveren zou te veel van onze plaatsruimte vergen en in een vorig nummer van ons maandblad werd het programma trouwens reeds in zijn geheel afgedrukt. We kunnen dus volstaan met te constateren, dat het bestuur weer een goede greep heeft gedaan met ons deze revue te presenteren.
Een uitgelezen gezelschap artisten, waaronder enkele radioprominenten, heeft de aanwezigen een op hoog peil staande mengeling van prachtige zang, geestige humor, populaire muziek en bekoorlijke dans geboden en het klaterende applaus, dat telkenmale weerklonk, deed nog verschillende toegiftjes afdwingen.
Ons deed het verder een genoegen bemerkt te hebben, dat onze W.E.K.-leden over een opgewekt humeur blijken te beschikken, hetwelk zich o.m. manifesteerde bij het uit volle borst zingen van ons W.E.K.-lied, terwijl ook bij het nummer „Hollands glorie in klank en beeld" de aanwezigen van de gelegenheid tot samenzang ruimschoots gebruik maakten. Zou deze hier getoonde zanglust niet kunnen leiden tot het door ons beoefenen van koorzang?
Dit verslag zou niet volledig zijn, indien wij niet vermeldden, dat de Schiedamse voorstelling bovendien illustratief werd opgeluisterd door de bekende organist Joop Walvis, die ons telkenmale weer verraste door zijn meesterlijke spel op het prachtige theater-orgel. De Schiedammers hebben geboft!
Onze voorzitter maakte nog gebruik van de mogelijkheid om op de hem wèl toevertrouwde wijze enige korte, bezielende woorden te spreken.
Het mag het bestuur tot grote voldoening stemmen, als men na beëindiging der voorstelingen uit onwillekeurig opgevangen flarden van gesprekken moet concluderen, dat de W.E.K.-voorstellingen bezig zijn een reputatie te verwerven, waarvoor slechts één woord past: „uitstekend".

A. v. S.

VERSLAG 2e OPBOUW-CONTACT-AVOND

Deze werd gehouden op Donderdag 26 Februari j.l. in de Rivièra-hal, ditmaal in samenwerking met de personeelsvereniging van Wilton-Fijenoord. De zaal was goed bezet en om 8 uur zette de „Dockyard" harmonie een openingsmars in, waarna onze voorzitter, de heer Dinkelaar een openingswoord sprak. Hij heette alle aanwezigen welkom. In het bijzonder de drie sprekers en de officieel genodigden.
In het kort besprak hij het doel van deze opbouwavond en schetste de personeelsvereniging als een samenvloeiing en bundeling van alle krachten in het bedrijf, die vooral in deze tijd moeten samenwerken tot een opbouw, die tegenover het nageslacht verantwoord zal zijn.
Als eerste spreker kreeg pater M. Bogaartz S.J. het woord die het onderwerp „De innerlijke opbouw van de mens" behandelde. Allereerst wenste hij de organisatoren van deze avond proficiat met hun prijzenswaardig initiatief. In bloemrijke taal ontleedde hij het begrip „innerlijke opbouw" en wees er op, dat deze opbouw noodzakelijk aan alle andere soorten opbouw moet voorafgaan, wil men hecht en duurzaam opbouwen.
Zoals het golven der zee naruist in een kleine schelp, zo ruisen in het innerlijk van iedere mens geestelijke waarden, die maar al te vaak genegeerd worden in een wereld, die dreigt onder te gaan in de materie, onder te gaan in het hebben en waar men steeds minder waarde hecht aan het zijn. Wij moeten meer nadruk leggen op dit laatste, door een persoonlijkheid te zijn, een mens van karakter om zo op de beste wijze te kunnen geven en dienen, in navolging van Hem, die in Zijn geven en dienen tot het uiterste gegaan is. En juist het geven en dienen in deze geest bevordert onze innerlijke opbouw en daarmede ook de opbouw van de wereld waarin wij leven.
Hierna trad Wilton's mannenkoor op, dat ons enige zangnummers ten gehore bracht.
Als tweede spreker behandelde Ds. Hijlkema het onderwerp „De verhouding van mens tot mens". Hij begon met een vergelijking te maken tussen de bezettingsjaren en deze avond. Toen werkten alle richtingen uit ons volk samen in een saamhorigheid, die bezieling vond in de gemeenschappelijke haat tegen onze overweldigers. Vanavond echter was het doel positiever en het frappeerde hem, dat hij het woord mocht voeren, samen met een Jezuietenpater en een rode minister.
Spreker behandelde allereerst de vraag: „Wat bepaalt in de diepte de waardering van mens tot mens?" en gaf als antwoord, dat die waardering begint met het spreken van de ene mens en het luisteren van de andere. Luisteren is een kunst, die moet beoefend worden met opzijzetting van het eigen ik. Wij moeten kunnen luisteren, kunnen horen, en hieruit groeit het gehoor geven, dat weer leidt tot gehoorzaamheid van de ene mens aan de andere en hieruit vloeit wederzijdse verantwoordelijkheid voort, die zich manifesteert in het dienen. Dienen is geen nivellering, maar samenbinding van door God gewilde verscheidenheid. Dienen vordert wilskracht. Dit is niet te hoog gegrepen, krachtens het grootste woord van de grootste Dienaar der Mensheid: Hebt Uw naaste lief, als U zelf.
In dit verband behandelde spreker de verhouding van werkgevers en werknemers en constateerde, dat de algemene ervaring is, dat tussen hen weinig onderling begrip is. De naam werkgever vond hij minder juist en reserveerde hij alleen voor zijn zoontje van 1½ jaar, die thuis veel werk geeft, maar in een bedrijf zag hij alleen werkers, die alleen verschillen in de hen gegeven verantwoordelijkheid tegenover het bedrijf.
De leiders in het bedrijf moeten boven alles mensenleiders

zijn met inachtneming van de zielkundige wetten. De sociale verhoudingen in een bedrijf zijn pas goed, wanneer de mens zijn medemens beschouwt als zijn socius (bondgenoot). Sprekend over de fabriekskernen gaf hij aan, dat deze staan en vallen met een goed onderling begrip tussen de er bij betrokken partijen. Aan het einde van zijn rede, wekte hij alle aanwezigen op tot werkend dienen in eenvoud met inzet van onze gehele mens, onder de bezieling van het Kruis. Zo alleen heeft onze opbouw perspectief en kan deze leiden tot welzijn van ons vaderland en de gehele wereld.
Hierna werd een korte pauze gehouden, waarin velen nader kennis maakten met de mooie Riviërahal.
Het tweede deel van de avond werd geopend door Wilton's mannenkoor, dat ook weer veel bijval oogstte.
Het woord was nu aan Zijne Excellentie Minister Vos, die de „Nationale Opbouw" behandelde. Evenals de eerste spreker noemde hij de innerlijke opbouw primair noodzakelijk.
Door de oorlog heeft ons volk veel verloren aan welvaart en productievermogen. Toch kon hij met vreugde mededelen, dat het Nederlandse productievermogen voor het laatste kwartaal van 1947 hoger lag dan dat voor 1938. Dit vermogen alleen echter is niet voldoende, het moet ten volle benut worden door onderlinge samenwerking, niet alleen in een bepaald bedrijf, maar in ons gehele volk. Veel zal de toekomst van ons allen nog vragen, maar Z.Exc. twijfelde er niet aan, dat bij een gezamenlijke wil tot nationale opbouw, deze ook zal slagen.
De heer Pulleman, voorzitter van de Wilton-personeelsvereniging sprak een slotwoord, waarin hij allereerst de drie sprekers dank bracht voor hun gesproken woord en waarin hij de aanwezigen opwekte de rijkdom van ideeën en gedachten, ons op deze avond geboden, uit te dragen in onze bedrijven en ook in de Maatschappij. Hierna speelde onze „Dockyard" Harmonie het Wilhelmus, dat door allen staande werd meegezongen.
Ongetwijfeld is deze 2e opbouwcontactavond een succes geworden. De opkomst - wat betreft de W.E.K. - was groter dan op de eerste opbouwavond van September 1947. Een bewijs, dat dergelijke avonden in een behoefte voorzien. Echter was de Riviërahal nog niet helemaal vol. Jammer is dan ook het feit, dat velen het doel van dergelijke avonden, nog niet willen of kunnen beseffen, die wel geen uitgesproken ontspanning bieden, doch een positieve bijdrage tot groei en bloei van ons bedrijf leveren.

M.

Iedere Nederlander zwemmer, daarna reddend zwemmer en dan sportzwemmer

Beschrijving van de samengestelde rugslag

De beenbeweging is gelijk aan die van de enkelvoudige rugslag. Dezelfde fouten treden hierbij op de voorgrond, zoals het trappen met de voetzool en het vouwen in de heup. Bij de armbeweging kan men de overhaalbeweging weer als de contrabeweging aanmerken, terwijl het doorhalen ons de grootste stuwkracht verschaft. De overhaalbeweging geschiedt met de duimen en de wijsvingers van de handen vastgehouden vrij dicht langs de borst, tot dat de armen goed gestrekt boven het hoofd gekomen zijn. Bij het begin zijn de handpalmen dus naar het lichaam gericht, terwijl ze gelijkelijk omgedraaid worden naar boven om bij het einde schuin buitenwaarts te staan voor de doorhaalbeweging. Eerst dan mag de verbinding tussen de handen verbroken worden. De doorhaalbeweging wordt met geheel gestrekte handen en armen gemaakt tot aan de dijen, waarna de handen weer op de buik te zamen worden gebracht. De gehele slag kan in delen gesplitst worden aangegeven, waardoor de combinatie voor de leerlingen duidelijker wordt. Voorheen begon men met de armen overhalen en de benen intrekken op hetzelfde moment, echter ondervond men toen het grote bezwaar van het uitvoeren van twee contrabewegingen te zamen. Het is daarom, dat men nu veelal het eerst begint met enkel de benen in te trekken. De houding daarbij is **uitgangshouding.** Lichaam gestrekt, evenals het hoofd, armen gestrekt, handen vast op de buik.

1e beweging: benen buigen.

2e beweging: armen overhalen, benen spreiden en sluiten.

3e beweging: armen doorhalen tot uitgangshouding.

In twee bewegingen ziet de slag er aldus uit:
1e beweging: benen buigen, armen overhalen, benen spreiden en sluiten. De beweging wordt dus ingezet met de benen en daar de armbeweging ongeveer met gelijke tred vordert als het benen spreiden en sluiten, is men op het goede moment klaar voor de tweede beweging. Het beenwerk wordt dus op deze wijze wel in één beweging uitgevoerd.
2e beweging: armen doorhalen. Men ondervindt vooral bij het uitvoeren van de samengestelde rugslag de verminderde opwaartse druk, als gevolg van het uit het water halen van beide armen. De wet van Archimedes zegt immers: „Een lichaam ondervindt in een vloeistof een opwaartse druk gelijk aan het gewicht der verplaatste vloeistofmassa". Hoewel het ter compensatie van het zakken wenselijk zou zijn, is het meestal een onmogelijkheid tijdens de overhaalbeweging in te ademen en wordt de inademing op het laatste gedeelte van de doorhaalbeweging de meest juiste geacht. Uitademen kan desnoods onder water gedaan worden, tijdens het andere gedeelte van de slag.

Draaikolken

Wat is een draaikolk?
Water, dat in een diep draaiende beweging is.

Waardoor ontstaat een draaikolk?
Doordat de stroom in zijn loop wordt gestuit, b.v. door een scherpe knik in de oever der rivier of door een brugpeiler.

Welke vorm heeft een draaikolk?
Een trechtervorm, van boven breed en uitlopend op een punt.

Hoeveel soorten draaikolken kent U?
Twee soorten, permanente (blijvende) en tijdelijke.

Is een permanente draaikolk gevaarlijker dan een tijdelijke?
Een permanente draaikolk is gevaarlijker, daar steeds op één zelfde plaats alle mogelijke voorwerpen door de zuiging naar beneden worden getrokken en deze voorwerpen zich in de bodem kunnen vastzetten. Een drenkeling zal hierin verward kunnen raken en blijven vastzitten. Bij een tijdelijke draaikolk is de kans hiertoe veel geringer.

Wanneer ontstaan tijdelijke draaikolken?
Bij hoog water, sterke stroom, stormweer en ijsgang.

Zijn er in ons land permanente draaikolken?
Ja, in de Rijn bij Lobith, Poortershaven en aan de Moerdijk. Eveneens bij Westervoort.

Als een drenkeling in een draaikolk is geraakt en naar beneden wordt getrokken, welke maatregelen neemt U dan?
Aan de zijde stroomafwaarts van de kolk hem trachten te bereiken (Zo nodig opduiken).

Waarom stroomafwaarts?
Omdat, wanneer de drenkeling uit de draaikolk komt, hij weder door de stroom wordt gegrepen en stroomafwaarts wordt medegevoerd.

Als Uzelf in een draaikolk terecht komt, wat doet U dan?
Stroomafwaarts naar de buitenzijde een paar meter onder water duiken en er uit zwemmen.

Indien U reeds te ver in de draaikolk bent, waardoor U dit niet meer mogelijk is, wat moet U dan doen?
Dan mee laten trekken tot U bemerkt, dat U zich niet meer in de draaikolk bevindt, waarna U stroomafwaarts naar boven kunt zwemmen.
Een draaikolk is n.l. trechtervormig, dus in de diepte heeft hij geen kracht meer.

R. A. Wessels.

KLAVERJASSEN

KLAVERJASCLUB W.E.K.

19 Januari 1948. Op deze avond brachten wij een tegenbezoek aan D.B.O. voor een vriendschappelijke wedstrijd. Wij namen met 14 paren deel en deze wedstrijd werd door W.E.K. gewonnen met 2266 punten. Het was inderdaad een vriendschappelijke wedstrijd en wij hebben weer een nieuwe band gelegd met een zustervereniging. Ook hierbij behaalden wij enige prijzen, die in de „pot" voor ons eventueel te houden Paasconcours gaan.

29 Januari 1948. Eerste wedstrijd van de Tweekamp W.E.K.-Erviro. De Rijksverkeersinspecteurs die bij ons op bezoek kwamen om te inspecteren of er niet wat punten te verschalken waren, hebben wel de kous op de kop gekregen door niet alleen niets in beslag te kunnen nemen, doch zelfs 3876 punten bij W.E.K. achter te laten. Onze penningmeester heeft deze avond bewezen, dat hij niet alleen contributiegelden op handige en energieke wijze aan onze leden weet afhandig te maken, doch dat hij ook zuinig met winstpunten kan omspringen.

4 Februari 1948. Tweekamp W.E.K. tegen UNITAS. Op bovengenoemde datum speelden wij de eerste wedstrijd van deze tweekamp tegen de Bondskampioenen. W.E.K. heeft deze avond bewezen zijn tweede plaats in de ranglijst ten volle waard te zijn. De classificeerders moesten ons 1757 punten laten. Voorwaar geen slecht resultaat tegen Kampioenen. Het heeft ons zelfvertrouwen niet weinig versterkt en wij verwachten de Heren Kampioenen met een rustig kloppend hart af voor de tweede ronde, die wij in eigen huis zullen spelen.

Laatste Ronde van de Tweekamp W.E.K. tegen „Erviro" (Rijksverkeersinspectie), op 7 Februari 1948 in het Atlantic Huis, Westplein 2 b.
Op bovengenoemde datum trokken wij het hol van de leeuw binnen. We zijn er echter niet alleen heelhuids, maar zelfs met buit uitgekomen. We sleepten een dikke 8300 punten mee naar huis, waaruit U ziet dat W.E.K. zelfs de Inspecteurs van 's Rijks Verkeer (waarvan toch gezegd mag worden, dat zij ook ogen in hun achterhoofd hebben) te slim af is geweest.
De verpletterende nederlaag, die „Erviro" deze avond in ontvangst had te nemen, is niet in de laatste plaats te danken aan ons biljartbalhoofdig koppel Noels-Donkers, dat het leeuwenaandeel, n.l. 1776 punten in zijn zak stak. De heer Donkers, die zoals algemeen bekend is, er een vreselijke hekel aan heeft aan de lange zijde van de tafel te zitten, trof het ditmaal zeer gelukkig, doordat hij de gewenste korte zijde kreeg, hetgeen ongetwijfeld van invloed op zijn spel geweest is. Hetgeen echter niet verhinderde, dat hij de geijkte één maal verzaken moest. Oorzaak hiervan kán natuurlijk zijn, dat aan deze tafel ook een dame plaatsgenomen had, want zoals men ook algemeen weet, heeft de andere sexe op genoemde heer een enerverende invloed. Onze buitenlandse leden (uit de staat P.) hebben zich ook op kranige wijze gedragen. Onze man uit Beyerland liet maar liefst met zijn maat 1766 punten in handen van de vijand, pardon van „Erviro". Er wordt gemompeld, dat men deze heer toelatingsexamen wil laten doen voor de kleuterklas van een school voor G.L.O. in klaverjassen (afd. Kleuters). Al met al wederom een wedstrijd van W.E.K., die er zijn mag. We gaan steeds vooruit!

11 Febr. 1948. Laatste Ronde Tweekamp Unitas-W.E.K. Ook deze tweekamp wist W.E.K. in haar voordeel te beslissen. De sierschaal, die voor deze wedstrijd beschikbaar was gesteld, is nu in het bezit van W.E.K. Wederom hebben wij een klaverjasclub aan onze zegekar gebonden; ondanks het koppel M..... - N....., dat het er deze keer lelijk bij heeft laten zitten. Waren zij met hun gedachten elders, dan zouden wij wel eens willen weten waar.

12 Febr. 1948. 1e Ronde Tweekamp W.E.K. - Mahero (Mach. Fabriek Hensen). Mahero heeft het in deze eerste ronde tegen W.E.K. moeten afleggen. Niet minder dan 3416 winstpunten werden ons deel. De Rondoplein-mensen hebben zich 't dapperst geweerd. (1774 punten was hun aandeel in de winst). Geen wonder, als je met je eigen buurman maat bent!

Tweekamp W.E.K.-Debee (Cartonnage-fabriek).
De eerste wedstrijd van deze tweekamp werd uitgevochten in onze Cantine aan de Heyplaatstraat op 25 Februari en W.E.K. sleepte ook ditmaal de overwinning in de wacht met een verschil van 4194 punten. De expeditiemensen, die gewend zijn de zwaarste dingen heen en weer te transporteren, zagen er ook bij deze wedstrijd geen been in, het zwaarste vrachtje (aan punten, n.l. 1268) voor hun rekening te nemen en zij deden dat met een koelheid, alsof zij aan hun dagelijkse arbeid bezig waren. We moeten natuurlijk door dit eerste succes tegen Debee niet overmoedig worden, maar wij wachten toch vol vertrouwen het tweede deel van dit drama af.

Return-wedstrijd Tweekamp W.E.K.-Mahero.
Voor deze wedstrijd toog W.E.K. naar het hol van de leeuw, i.c. het clublokaal van Mahero. We zijn er niet alleen ongeschonden uitgekomen, maar hebben door het veroveren van 946 winstpunten op onze tegenstanders, tevens de trophee mee naar huis kunnen nemen. Het waren 2 jamschalen en ze zijn ongebroken thuisgekomen. Het totaal aantal winstpunten van deze tweekamp bedroeg 4362 punten. Voorwaar geen slecht resultaat en daarom: Bravo-! Het doet ons genoegen te kunnen constateren, dat ons maandblad niet alleen degelijk gelezen wordt, maar dat de wijze lessen, die we zo af en toe te berde brengen, wel degelijk hun invloed hebben. Immers, onze Beyerlander, (U weet wel, die uit de kleuterklas) heeft zichzelf tot Klaverjasprofessor gepromoveerd, door op vreselijke wijze wraak te nemen en het hoogste aantal winstpunten voor W.E.K. te maken.
De Haan moest een slecht resultaat boeken. De oorzaak hiervan menen we met zekerheid te kunnen vaststellen door het feit, dat z'n anders zo trouwe maat verstek heeft laten gaan. Wat de oorzaak van dit laatste feit is, willen we maar liever met de mantel der liefde bedekken.

TONEELGROEP W.E.K.

Het lag in mijn bedoeling U deze keer iets te schrijven over het a.s. toneelstuk zelf, doch bij nader inzien is mij gebleken dit achterwege te laten, daar dit misschien afbreuk zou doen aan het toneelwerk zelf. Toch is mijn bedoeling bij de uitvoering zelf, vóór de aanvang van het spel, U een korte toelichting te geven, omdat anders misschien enkele gedeelten uit dit stuk verkeerd begrepen zouden worden en dit hinderlijk zou kunnen werken op spelers en toeschouwers.
Toch heb ik U namens het bestuur nog iets mede te delen, hetwelk bij liefhebbers(sters) van dansen wel even een teleurstelling zal wekken, n.l. dit: op deze uitvoeringen is géén bal na. En waarom niet? Zoals U weet zal het batig saldo van deze avonden besteed aan sociale doeleinden, dus ieder dubbeltje, wat wij kunnen verdienen is voor dit prachtige doel. Wanneer wij nu een bal nageven, brengt dit weer extra uitgaven met zich mede en dit zou ten koste gaan van het batig saldo; onze toneelkas is zo goed als leeg, dus daaruit kan dit niet betaald worden. Onze groep bestaat nog maar nauwelijks een half jaar, dus van een vette kas kan niet gesproken worden; zodoende hebben wij afgezien van bal na en ik vertrouw, dat dit geen schade zal doen aan de uitvoering zelf, maar dat we toch stampvolle zalen hebben. Als gij werkelijk een liefhebber zijt van een mooi toneelstuk, mag het U zeker niets hinderen of er bal na is of niet. De toegangsleeftijd is bepaald voor personen boven de 16 jaar; ook dit is gedaan om de echte toneelliefhebbers een rustige en fijne toneelavond aan te bieden, want de ondervinding heeft mij geleerd, dat bij drama's dikwijls onder de zeer jongeren het spel verkeerd begrepen wordt en er dan vaak gelachen wordt, terwijl er in het geheel niets te lachen valt.
Ook dit wil ik voorkomen. Als regisseur ben ik verantwoordelijk voor het spel der spelers(sters) en ik wil daarom voorkomen, dat de toneelgroep voor spot staat en dat

er door luidruchtige personen afbreuk wordt gedaan aan het spel der spelers(sters).
Zij doen hun best en trachten zich geheel in hun spel in te leven en dan zou het jammer zijn als dit werd verstoord door hinderlijke incidenten. Een drama vereist (wil dit goed gespeeld worden) een hoogstaand spel, maar wil het geheel tot zijn recht komen, dan ook rustige toeschouwers, die toch altijd meer van het leven gezien hebben en zodoende zo'n toneelwerk ook beter begrijpen.
Komt dus allen boven de 16 jaar kijken naar het toneelwerk in vier bedrijven van Henk Bakker „Uw wil geschiede" en gij helpt dan tevens mede een beetje vreugde te brengen bij de zieken en onze jongens in Indië. Zodoende doet gij dan daadwerkelijk mede aan de leus van W.E.K. „Samenwerking en Vriendschap".

De regisseur.

S.O.S.

In ons Januari-nummer werd door onze toneelgroep een oproep geplaatst om te vragen, wie van onze leden onze groep aan een ouderwetse petroleum-olielamp kon helpen. Deze oproep heeft inderdaad resultaat gehad. Eén van onze leden van de N.W. en wel de heer Koppenhagen, was zo bereidwillig ons ter wille te zijn.
Bij deze willen wij dan ook de heer Koppenhagen onze hartelijke dank betuigen.

Voorzitter
R. J. Spek.

MODELBOUWCLUB W.E.K.

Op Zaterdag 6 Maart heeft een goed bezochte clubavond plaats gehad. De voorzitter riep allen een woord van welkom toe, in het bijzonder de Ouders, Dames en afgevaardigden van het hoofdbestuur, alsmede de heren Leiders en belangstellenden. Na bespreking van enige punten van huishoudelijke aard, werd overgegaan tot het draaien van een technische film, dit was althans de bedoeling. Er is echter helaas niet veel van terecht gekomen. We zullen er dus maar niet veel van zeggen. We weten het voor de volgende keer. Hierna werd overgegaan tot het bezichtigen van de verschillende in aanbouw zijnde modellen. Daar was zeer veel belangstelling voor. Wij hebben op een afstand staan kijken en gezien hoe de modelbouwers met stralende ogen hun werkstukken met enthousiasme stonden te bespreken en vragen te beantwoorden. Wij zagen de glunderende gezichten van hen, die al zo ver waren, dat ze hun machine met eigengebouwde electro motoren konden laten lopen. Dan de verbaasde ogen van de belangstellenden, die niet konden begrijpen, dat zulke kleine dingen door mensenhanden gemaakt kunnen worden. Ook de verder in aanbouw zijnde modellen hadden veel aandacht en zeker het mooie zeiljacht, alsmede de Maaskruiser, mooie stukjes scheepsbouwwerk. Ook voor de tekeningen en tijdschriften was veel belangstelling, en speciaal voor de „Modelbouwer", een keurig verzorgd maandblad.
Kortom, alles wat tentoongesteld was, oogstte veel waardering. Vrienden gaat zo door, we zijn op de goede weg. Zet door, en veel vreugde en genoegdoening zal Uw deel zijn, en Uw vakbekwaamheid zal er door vergroot worden. Dat laatste woord vooral is van veel belang voor je toekomst.
Vervolgens werden we allemaal onthaald op een kop koffie, welwillend aangeboden door het hoofdbestuur, bij monde van de voorzitter, de heer Dinkelaar.
Mocht dan het filmprogramma niet gebracht hebben, wat we er van hadden kunnen verwachten, de stemming was evenwel goed. Daar zorgden de accordeonist en de mondharmonicaspelers wel voor. En zingen kunnen onze jongens ook, dat hebben we wel gemerkt. Maar ook de Ouders hebben hun best gedaan.
Om kwart voor elf sprak de voorzitter een slotwoord, waarin hij allen dank bracht voor hun opkomst en medewerking en zeker voor de belangstelling, die we deze avond mochten ondervinden. In het bijzonder dankte hij de heer Bubberman voor zijn gewaardeerde medewerking, die we van hem ook deze avond hebben ondervonden, waarna hij de aanwezigen een goede reis wenste. Zo behoorde deze clubavond weer tot het verleden.

J.L.

Amusementsorkest

Vrijdag 27 Februari j.l. is onze eerste contact-bijeenkomst voor het Amusementsorkest gehouden.
De opkomst was zeer bevredigend.
We twijfelen er dan ook niet aan, dat er met een beetje goede wil veel bereikt zal worden.
Dames en Heren-leden, die beschikken over een instrument, zijn van harte welkom.
Onze club-bijeenkomsten zijn op iedere Maandagavond van 8 tot 10 uur in gebouw Courzand.
Sluit U dus aan bij ons intiem amusementsorkest.

Mej. Bezemer. Secretaresse.

• IN DE VOORSTE LINIE •

Ditmaal beantwoorden wij de brieven van:
A. v.d. Linden - Soldaat 1e klas - No. 25.01.25.082 - 7 Dec. Devisie, Staf 8 R.V.A. - 3e Brigade - Veldpost Bandoeng.
J. Wezemer - Korporaal - No. 25.02.13.130 - 7 Dec. Devisie, 3e Bat. Reg. Jagers - Veldpost Batavia.
Het zijn 2 brieven van de 7 December Divisie, waarvoor onze hartelijke dank. Het verheugt ons, dat de Wekker ook onder de tropenzon nog graag gelezen wordt. Vanzelfsprekend kunnen jullie later lid worden van onze vereniging. Mochten jullie eens een stukje voor ons orgaan willen schrijven, dan wordt dit gaarne geplaatst; wij interesseren ons voor mededelingen over het leven in Indonesië, zoals jullie belangstellen in het leven en werken op onze werf. Afgesproken?
De redactie verwacht nog meer brieven uit Indonesië van onze gemobiliseerden; al is het maar een kort berichtje, dat de „Wekker" ontvangen is. Tot de volgende keer.

M.

Veluwse boerendansers en folklore

Nu we ons verheugen op de in April op komst zijnde feestavonden is het wellicht de moeite waard, naar aanleiding van het nummer „Veluwse boerendansers", dat op die avonden zal worden opgevoerd, iets van hetgeen wij daarover in een brochure van de Folkloristische Vereniging „De Veluwse Boerendansers" vonden, hier weer te geven.
Al zal het op te voeren nummer meer tot ons vermaak dan tot het weergeven van een stukje folklore in 't bijzonder bijdragen, toch zal het ons laten zien, dat er wat dansen betreft meer bestaat dan „hotjazz", „jitterbug", „boogie-woogie" enz. en deze laatste het moeten afleggen tegen de gezonde pret en jolijt van onze nationale dansen.
„Folklore is de kennis van zeden en gewoonten van een gewest of streek, zowel van ons land als daarbuiten".
De folkloristische vereniging „De Veluwsche Boerendansers" heeft zich tot taak gesteld de folklore, speciaal van de Veluwe, weer aan de vergetelheid te ontrukken en door het houden van demonstraties zowel in binnen- als buitenland meer belangstelling te wekken voor de zeden en gewoonten van het stoere volk der „Vale Ouwe".
Zij demonstreren o.m. in het originele Gelderse costuum de oeroude boerendansen, welke begeleid worden door de speulman mit sien trekpieper, terwijl op de sappige Veluwse manier na een inleiding een uiteenzetting wordt gegeven van de dansen, welke worden gedemonstreerd; bovendien worden de bezoekers steeds in de gelegenheid gesteld enkele van deze boerendansen te leren en mede te dansen. Hoewel deze boerendansen voor de stedeling dolkomisch zijn en bij de bezoekers steeds een uitbundige vrolijkheid veroorzaken, moet men deze dansen niet in de allereerste plaats beschouwen als een uiting van pretmaken. Zij hebben oorspronkelijk een veel diepere betekenis. In deze dansen ligt een verbondenheid aan de grond en aan de natuur. Er wordt dikwijls dankbaarheid, hoop en vreugde in uitgebeeld.
Veel van de oude zeden en gewoonten zijn bij het huidige geslacht onbekend. Werden eerst door de Franse revolutie ons vrijwel alle folkloristische waarden ontnomen, de bestiale Duitse overheersing probeerde onze eigen mooie cultuur pasklaar te maken in het raam der nazipropaganda. Het is echter niet gelukt. Het stoere volk der Veluwe heeft

tot op de huidige dag zijn aartsvaderlijk karakter in menige traditie, in zeden en gewoonten, bewaard.
Wilt ge met de bewoners der Veluwe eens nader kennis maken? Gaat ze dan eens zien, wanneer ze in de oude Gelderse klederdracht en met de begeleiding van de speulman mit sien trekpieper voor U de oeroude Gelderse dansen uitvoeren en U in sappig Veluws een uiteenzetting geven van het ontstaan en de diepere betekenis van 'deze oerdansen. Zo ge wilt, kunt ge dan tevens „op sien Veluws leren zingen, proaten en..... dansen".
Dit voor zover het een deel van die brochure betreft. Moge het aanleiding zijn het betereffende nummer meer te waarderen, immers, „onbekend maakt onbemind". J.W.

WENKEN VOOR DE GEZONDHEID

Dat de gezondheid een grote schat is, zal men wel algemeen erkennen, al wordt het vergeten, zolang men die bezit. Nu blijken velen niet te weten, dat men er veel aan kan toedoen om zijn gezondheid en weerstandsvermogen tegen ziekten te verhogen. Velen missen nog eenvoudige begrippen over gezondheidsleer, al is er in dit opzicht wel verbetering gekomen, vergeleken met de tijd, dat b.v. de arbeider meer in politieke dan hygiënische zin ontwikkeld werd. Althans wordt er meer aan sport gedaan.
Men beschouwt veelal de gezondheid nog als een zaak van toeval, terwijl bij storing daaraan alles van de dokter en medicijnen wordt verwacht. Het is zeer te betreuren, dat de dokters het zelden als hun taak opvatten om leken te leren hoe ze gezond kunnen **blijven.**
Dat de voorwaarden van onze gezondheid voor een groot deel in onze manier van leven, eten en drinken, kleden enz. liggen en dat dagelijks terugkerende slechte gewoonten de gezondheid vernielen, wordt zo vaak niet beseft. Voor velen zijn de omstandigheden weliswaar ongunstig, maar desondanks valt er dan nog veel te verbeteren. Als men weet voor een bepaald bedrag veel beter voedsel te kunnen krijgen, als b.v. het geld besteed wordt aan aardappels en bruin brood in plaats van aan vlees en wit brood; als men inziet, hoe nuttig het is geregeld wat groente rauw te eten en met open raam te slapen en dit ook in toepassing brengt, dan kan dit er veel toe bijdragen om iemand tegen ziekte te beschermen.
Enkele vervolgstukjes bedoelen daarover nader een en ander te vertellen in de hoop, dat zij ook belangstelling en het verlangen opwekken daarover meer te weten en te lezen. Zij zijn dus niet bestemd voor degenen, die van het bovenstaande op de hoogte zijn, maar er uit gemakzucht of onverschilligheid niet naar handelen. Laten zij bedenken dat ziekelijke neigingen zich op het nageslacht kunnen voortplanten, dat dus ook daarvan de kwade gevolgen zal ondervinden.

FRISSE LUCHT.

De allerbelangrijkste voorwaarde om gezond te blijven, is leven in zuivere lucht. Want een mens kan wel een poos leven zonder eten of drinken, zonder licht; hij heeft zijn tijden dat hij geen beweging neemt en andere tijden dat hij uren achtereen arbeidt zonder te rusten, maar zonder lucht kan hij het nauwelijks één minuut uithouden ! Lucht is dus wel de meest onmisbare lichaamsbehoefte en 't ligt voor de hand, dat waar die behoefte zo gewichtig is, het ook van het hoogste belang is dat die op goede wijze, namelijk door zuivere, gezonde lucht wordt bevredigd. Zorgt dus dat altijd de kamer fris is; de lucht daarin zo vers en zuiver als tenminste mogelijk is.
Als ge roken wilt, rook dan niet in de woonkamer, waar ge zelf en vrouw en kinderen urenlang verblijft; en rook **nimmer** in de kamer waar geslapen wordt. Als ge alleenwonend mens zijt, moet ge hetzelf weten; maar als ge rookt in een kamer waar kleine kinderen lang verblijven, b.v. in de woonkamer waar 't kind de ganse dag in de wieg ligt, dan vergiftigt ge het kind al van zijn geboorte af.
Heb, als het kan, altijd een raam open. Overdag, als de deur dikwijls open gaat, is het minder nodig. Ook niet als de kachel goed trekt, omdat door de trek de bedorven lucht door de schoorsteen wordt weggevoerd en de plaats daarvan wordt ingenomen door verse lucht, die langs drempels der deuren, door de reten van deuren en ramen en door de muren binnendringt. Maar 's nachts moet, in de kamer waar gij slaapt, altijd het raam een eindje open staan.
De **deur** op een kier is niet voldoende; er moet geen ganglucht, maar buitenlucht binnen komen. Uitgezonderd echter als de lucht die op die wijze binnen komt slecht ruikt, doch dan moet het al heel slechte lucht zijn wil ze nog slechter en vergiftiger zijn dan uitgeademde, dus verbruikte, z.g. mensenlucht.
Kom 's morgens vroeg eens van buiten in een kamer, waar verscheidene mensen geslapen hebben - ge zult er van walgen, zo slecht de lucht ruikt die U tegemoet stroomt.
Wees niet bang voor vochtige lucht of nachtlucht, die binnen komt door het open raam. Vochtige buitenlucht is niet ongezond, en nachtlucht is hetzelfde als daglucht.
Hoever ge het raam open zet, hangt af van de tijd van het jaar en van de wind.
Als het koud is, is een handbreedte voldoende. Als de wind op 't raam staat, is een paar vingerbreedten al genoeg; en staat dan soms de tocht door het raam op 't bed van een der slapenden, dan kunt ge vlak voor het raam een dikke doek of deken hangen, om te voorkomen dat de slapende die er nog niet aan gewend is, misschien kou zou vatten of een stijve nek krijgen. Ook is een goed middel bij een schuifraam, als de wind of regen of sneeuwjacht op het raam staat, om een plank ter hoogte van een handbreedte in de raamopening te zetten, en het raam daarop dicht te schuiven. Er komt dan natuurlijk geen lucht door het raam op de plaats waar de plank zit, maar wel van boven door de naad waar boven- en onderraam van elkaar zijn geschoven.
Wanneer in de kamer een kachel is, ook al brandt die niet, zet dan het deurtje open, dan trekt de schoorsteen toch ook al heel wat lucht af.
Staat de wind niet op het raam, dan kunt ge het zelfs in de wintermaanden dikwijls al vrij hoog openzetten.
De ondervinding zal U leren wat het beste is in verschillende omstandigheden.
Zijt ge bang dat insecten of grotere dieren het open raam binnenkomen, zet er dan een hor van gaas voor. Tegen muggen kan dit nuttig zijn, vooral in streken waar malariakoorts heerst.
Zijt ge bang, dat men naar binnen ziet, doe dan 't zelfde en daarvoor een dun doekje.
Wilt ge weten of het raam ver genoeg open stond, ga dan 's morgens na het opstaan dadelijk een minuut of wat in de buitenlucht, en kom dan weer binnen. Uw neus zal zeggen of het raam genoeg open was.
Ge slaapt een derde of vierde deel van Uw leven. Het is daarom van het hoogste belang dat men dit grote stuk van het leven doorbrengt in gezonde lucht en niet in vergiftigde.
Niet alleen moet ge zorgen voor frisse lucht door luchtverversing en door geen rook of dampen binnen te brengen in de huiskamer, doch ook de frisse lucht opzoeken.
Ga op vrije dagen zoveel mogelijk naar buiten. Ga wandelen, zit niet thuis en neemt Uw huigenoten mee.
Laat de kinderen buiten spelen, zolang het enigszins kan. Timmer een bankje voor het huis, of in het tuintje of bleekveldje er achter, en als het weer het enigszins toelaat, ga daar dan 's avonds zitten na afgelopen dagtaak en niet binnenshuis.
Zit niet onnodig in rokerige zalen. (Vindt U het vreemd, als voorgesteld wordt om vergaderingen in de open lucht te houden, gedurende de korte tijd dat het in ons klimaat mogelijk is?).
In één woord, hoe meer buitenlucht onze longen inademen, des te beter wordt het bloed gezuiverd en des te beter geschieden alle verrichtingen van ons lichaam. We kunnen dit bevorderen door enige malen per dag in de buitenlucht een keer of wat achtereen heel langzaam en diep in- en uit te ademen.
Zoek dus zoveel mogelijk in welke omstandigheden ge ook zijt, frisse lucht, wees niet te bang voor tocht; zeker niet voor wind, wat hetzelfde is. En al zoudt ge de eerste tijd misschien een verkoudheid oplopen, zet dan toch door, dan raakt ge er aan gewend en er tegen gehard. En als ge het genot van frisse lucht hebt leren waarderen zult ge U met verbazing af vragen hoe ge het vroeger zonder hebt kunnen uithouden. Frisse lucht is de eerste en grootste gezondheidseis. C. d. L.

Bewerkt naar Felix Ortt.

HANDELSVERKEER.

Wat U en ik ermee te maken hebben.

Van de vroegste tijden af hebben de mensen ernaar gestreefd om dat, wat ze zelf niet konden maken, ergens anders vandaan te halen. Dat ging vaak met veel moeite gepaard. Men kan er zich geen voorstelling van maken, wat in de oude tijden de uitvinding van het wiel moet hebben betekend.

Dat ergens-vandaan-halen ging vaak door middel van geweld en dan werd het roof of oorlog genoemd. Dat komt vandaag-de-dag nóg wel eens voor. Maar als het niet met geweld bij de buren werd weggehaald, dan moest men er wat anders voor in ruil geven, dat een gelijke waarde had. Dat waren dan de eerste vormen van buitenlandse handel. Een koopman rustte een karavaan of een schip uit, laadde zoiets vol met waren, die thuis te vinden waren of gemaakt werden en waarvan hij wist waar men deze goederen kon gebruiken. Dan nam het v e r v o e r een aanvang naar het land, dat hij wilde bereiken en, daar gekomen, bracht hij zijn waren op de markt. Op de terugtocht werden gewoonlijk dan weer waren meegenomen, die men thuis niet had en die in de vreemde groeiden of gemaakt werden. Zo moet dat, wat wij „handelsverkeer" noemen, zijn ontstaan.

Dat is nogal eenvoudig. Maar als er nu een artikel wordt geplaatst, waarboven staat „Het Nederlandse Handelsverkeer", dan denken heel veel mensen onmiddellijk: daar kan ik niet „bij" of: „dat gaat mij niet aan". En zij laten dat artikel ongelezen.

Dat is onjuist. Iemand met een gezond stel hersens kan daar evengoed „bij", als bij een technische uiteenzetting over z'n vak en het gaat hem natuurlijk „aan". Zeker méér dan hij denkt.

Het Nederlandse handelsverkeer is niet anders dan het verkeer, dat ontstaat als uit ons land grondstoffen, waren of diensten aan andere landen worden geleverd. En als andere landen aan ons land leveren wat wij voor ons bestaan nodig hebben of menen nodig te hebben. Dat gaat natuurlijk niet meer zo simpel in z'n werk als duizenden jaren geleden — hoewel we kunnen aannemen, dat het met de toenmalige middelen ook wel een ingewikkelde geschiedenis kan zijn geweest — maar de bedoeling is dezelfde. Door onze producten en diensten uit te voeren, ze op „de buitenlandse markt" en dat zijn dus heel veel markten, te brengen, krijgen wij geld. En met dat geld kunnen wij op de buitenlandse markt datgene kopen, wat wij hier niet hebben en toch goed gebruiken kunnen. En dat doen wij natuurlijk niet alléén, maar dat doen alle landen.

Dat wordt dan de wereldhandel genoemd.

Men behoeft werkelijk niet bang te zijn, dat men er niet „bij" kan. Men moet alleen maar beseffen waarom het gaat. En iedereen, die een volwaardig burger of die volwassen wil heten, moet toch in deze tijd zich dit besef willen eigen maken. Want van deze dingen hangt toch zijn bestaan en ook zijn werd mede af. En door dit besef kan men ook zoveel inzicht krijgen, dat men wat minder smalend spreekt over andere mensen, die op hun manier en door hún werk tot dit buitenlandse handelsverkeer bijdragen.

Wat zou het nuttig zijn als men eens niet terugdeinst voor een overzicht waarop staat, hoeveel wij op andere markten brengen, Of: om welke goederen het gaat en met welke landen dit handelsverkeer plaats heeft. En men deinst niet terug als men weet waarom het gaat. Al die cijfers en namen krijgen bovendien nog een bijzonder leven wanneer men bedenkt, wat een bont mengelmoes van arbeid daaraan vastzit. Aan alle grondstoffen, aan alle producten van onze bodem of uit de fabrieken, die deel uitmaken van ons „handelsverkeer", is arbeid besteed. Om ze te voorschijn te brengen, om ze te maken, om ze te berekenen, om ze te registreren (d.w.z. ze op te tekenen), om ze op te slaan, om ze te vervoeren, om ze af te leveren, om ze te verkopen, om het geld ervoor te ontvangen, en nog een stuk-of-wat handelingen méér. Dan komt het hele bonte mengelmoes van de arbeid naar voren. En dan komt ook ieders eigen arbeid om de hoek kijken, want ergens neemt iedereen in het bedrijfsleven daarbij een plaats in.

Op die manier kan men leren begrijpen, dat het herstel van het Nederlandse handelsverkeer belangrijk is. Omdat het een zaak van ons allen is. En als men dat begrepen heeft, kan men dan nog volhouden, dat dit dingen zijn, „die mij niet aangaan"? In een kort artikel kan natuurlijk niet alles verteld worden. Maar er zijn toch wel enkele dingen, die iedereen moet beseffen wil hij of zij een volwassen mens worden of zijn.

Wij hebben allemaal — laten we zeggen — lucifers nodig. Dat eenvoudige lucifertje en ook het doosje, waar het met een aantal kameraadjes inzit, heeft een geschiedenis in het handelsverkeer achter de rug, voordat wij het afstrijken, onze cigaret ermee aansteken en weggooien. En hoeveel mensen zijn er niet bij dat verkeer betrokken geweest? Mensen als wij. Wanneer wij zelf het geschikte hout er niet voor hebben, moeten wij de grondstoffen (het hout en de phosphor) ergens vandaan halen om hier de lucifers te maken, of we moeten ze kant en klaar kopen. En als men ergens ter wereld behoefte heeft aan tomaten dan moeten wij zorgen, dat ze hier geteeld, geplukt, geregistreerd, verpakt, vervoerd, enz. enz. worden: en als we er meteen soep van willen leveren, moeten we ze nog wat meer bewerken, maar we moeten dan ook weer ergens het blik vandaan krijgen. Voor al die werkzaamheden zijn mensen nodig. Mensen, die een inkomen hebben waarvoor ze de voedingsmiddelen en andere levensbehoeften kunnen kopen om hun werk te verrichten. Vele van die levensmiddelen worden hun uit eigen bodem en fabrieken verschaft, maar wat we niet zelf kunnen verschaffen moet alweer van elders worden gehaald of gebracht.

Dit alles is zo ingewikkeld en tegelijk zo eenvoudig als een machine. En zoals een machine alleen maar werkt als de onderdelen kloppen en als de menselijke bediening goed en oplettend en kundig is, zo is het feitelijk ook met het handels verkeer, waarin wij allen betrokken zijn en op de een of andere manier een plaats hebben.

Wanneer wij nu over het herstel van het Nederlandse handelsverkeer iets te lezen of te horen krijgen, dan kunnen we weten, dat we daar waarachtig wel „bij" kunnen en dat het iets is, dat ons allen aangaat.

Onder de bezetting was het Nederlandse handelsverkeer éénrichtingsverkeer. Eén-richtingsverkeer naar Duitsland. Het bestond uit in slavernij weggevoerde mensen en gestolen goederen. Verder waren onze grenzen potdicht. Van handel-over-zee was geen sprake. Helaas kon de droom van veien, dat we bij de herwonnen vrijheid weer de zaken op de oude voet konden voortzetten, omdat de grenzen nu weer open waren, niet verwezenlijkt worden.

Als de lezer nu eens overweegt waarom dat een droom **moest** zijn, dan zal hij een volgende keer kunnen nalezen of zijn gedachten daaromtrent juist zijn.

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Secr.: M. P. v. d. Borden, Groen van Prinstererstraat 51 b, Rotterdam-N.

ONS 4e JAARFEEST.

Zoals wij reeds in ons vorig maandblad uitvoerig hebben bekend gemaakt, zullen voor onze feestavonden op 3 - 10 - 17 en 24 April optreden: Jan Vogel en zijn Accordeonorkest, De Veluwse Boerendansers, Cora May en Max van Praag.

Toegangskaarten à *f* 0,75 zijn in schafttijd in de Oostelijke Loodjeshal voor leden verkrijgbaar op 30 en 31 Maart voor de avond van 17 April, op 5 en 6 April voor de avond van 24 April. Indien na deze data nog kaarten beschikbaar zijn, kunnen ook niet-leden deze verkrijgen à *f* 1,50.

AMUSEMENTSORKEST.

Dit orkest is op 27 Februari j.l. met 10 leden opgericht. Het bestuur is samengesteld als volgt:

Voorzitter: L. v.d. Steen, (Inkoop)

Secretaresse: Mej. M. Bezemer, Rozenburgsestraat 29a Schiedam.

Penningmeester: J. Streefland (Leerschool).

MEDEDELING VAN DE PROPAGANDA-COMMISSIE.

Wij maken bekend, dat onze commissie is uitgebreid met de heer L. de Jong, afd. Schilders, R.D.M.

Moge onze leus: „Op iedere afdeling een propagandist binnen korte tijd werkelijkheid worden.